

Philipp Jajellovsky
Prakow
Sw. Anny 19

שטעטלעכע צייטונג

דער צייטונג פון דעם 14. 10. 1938
פרייטאג 14. 10. 1938

דער צייטונג פון דעם 14. 10. 1938
פרייטאג 14. 10. 1938

דער צייטונג פון דעם 14. 10. 1938
פרייטאג 14. 10. 1938

14 października 1938

4.30

פרייטאג 14. 10. 1938

חיים הרינגבוים

דער צווייטער שמערצליכער יאָהרצייט פון איינער נישט-פֿערגעסענעם מאַן און פֿאָטער
וועט זונטאָג, הושענה-רבֿה, פונקטליך 10.30 פריה פֿאַרקומען א הוברה
ביים קבר, אויף וועלכער עס לאָרענט איין קרובים און בעקאנטע

די טרויערענדע פֿאַמיליע.
די אויטאָמאָטאָר וועלען אָנגעהן צום בית-עולם זונטאָג 10.15 פריה פון נייעם מאָרק 10.

Stowarzyszenie Przemysłowców i Kupców, Aleja Wolności 3-5
Kierownictwo Kursów Doksztalujących
dla Kupców i Pracowników Handlowych zawiadamia, że
zapisy na kursy zostały przedłużone do 15 bm.
Zapisy przyjmuje i informacji udziela Kancelaria Stowarzyszenia
codziennie w godz. 7—9 wiecz.
O rozpoczęciu wykładów nastąpi osobne ogłoszenie.

א גרויסע קאסע
(א גענוצטע) מיט דאָפֿעלטע טהירען
שוין צו פֿערקויפֿען
עקספּאָנאָנט ויך אין רעדאָקציע אָדער טעל. 20-86.

אדון. לייב אש
האָט איבערגעטראָגען
זיין האַנדעלאַריע
אויף קאָמפּערדראָלנע 9.

BUCHALTERII korespondencji handlowej, rachunkowości, kupieckiej (dyskontowanie weksli, kalkulacja towarów, rachunki kontokorrentowe), ekonomii (prawo handlowe, wekslowe, przepisy podatkowe) udziela w kompletach i indywidualnie prof. średniej Szkoły Handlowej pełn. praw, państw. Absolwent Akademii Handlowej we Wiedniu. Świadectwa. Piłsudskiego 33 (I piętro). Ceny b. przystępne.

מעלרונג.
דער ייִדישער פֿרייער-צײַט אין טשעכאסלאַוו
סעלדעט, אַז לױט דעם בעשלוס פון דער אָלגעמײַ-
נער פֿערזאַמלונג פון 12 פֿאַרשטאַנדענע 1938 און
לױט פֿאַר. 21 פֿונקט 10 פון צעכען-געזעץ, ווערט
לשױנעק ריכטער אייגענטימער פון פֿרי-
זיר-אַנשטאַלט, קאָספּעראַציע 4, אויסגעשלאָסען אַלס
מיטגליד פון פֿרייער-צײַט אין טשעכאסלאַוו.
די פֿערזאַמלונג.

SZKOŁA TAŃCÓW
baletm. Kosteckiego
w lokalu własnym
ul. Waszyngtona 6.
Zapisy na kursy — lekcje pojedyncze
codziennie od 10 rano do 9 wiecz.
פאכט בעקאנט, אַז דײַנעם, ד. 18 פֿאַרשטאַנדענע וועט
פֿאַרקומען א יום-טובֿ-דינע פֿאַרקומען אַלס דער
יִידישער נאָלשפּאַט. אָפּמאַכ 7-30 אָנענד.

Kupuję abszynyty
białej blachy, każdą ilość.
Kilińskiego 13. Oprawa obrazów.

FABRIARNIA, i PRALNIA CHEMICZNA
„KRYSZTAŁ”
ul. Berka Joselewicza 2
i Warszawska 37.

פאכט בעקאנט, אַז איצט ווערט געוואשען מיט א הערליכען שפּיגעל-
גלאַנץ, וואס איז נאָך ביי איצט אין טשעכאסלאַוו נישט געווען.
כדי צו איבערצייגען וועלען דעם די קונדשאפט האָבען מיר
פֿערבליגערט די פֿרייער-
אַ קאַלנער מיט א הערליכען גלאַנץ 10 גר.
אַ העמד — — — 40
אויך וועטן פֿערבליגערט געווארען די פֿרייער-צײַט אויף כעמיש וואשען
פֿלעקען ווערען ארויסגענומען אויפֿן אָרט.
ספּעציאַליטעט: פֿאַרבען לעדערנע קורטקעס

די צייט איז קורץ!

די ציהונג פון דער 1-טער קלאס
קומט פֿאַר באלד נאָך יום-טוב
אסרו-חג, דעם 19-טען אָקטאָבער
דעריבער קויף שנעל אויס אַ לאַס
אין דער גליקליכער קאַלעקטאָר פון

J. WEKSLER
1-a ALEJA 6.

צירקלערונג.

צויעב דעם, וואס די ציהונג פון דער ערשטער קלאס קומט
אויס דעם ערשטען טאָג נאָך יום-טוב (אסרו-חג) און עס איז
אונז פֿערבליבען אַ גרויסע צאָהל לאָסען (ווי בעוואוסט פֿערבליבענע
לאָסען, אויב זיי געווינען נישט, האָבען מעהר קיין ווערט נישט),
דעריבער קאָן אויסקומען, אַז דער היזק וואָל זיין וועהר גרויס, זענען
מיר געצווינגען געווען צו מאַכען אַ שטר-מכירה ביים בײַד, כדי
צו קענען די לעצטע צוויי טעג יום-טוב דאס געשעפט עפֿענען נאָר צום
לאָסען-פֿערקויף. קיין אנדערע טראָנאָקציעס וועלען אין די אויבענ-
דערמאָנטע טעג נישט געמאַכט ווערען.

קאַלעקטאָר י. וועקסלער
אַלענע 6 №

PODZIĘKOWANIE.

W Panu D-rowni Jerzemu Dobrzyńskiemu
za bezinteresownie i szczęśliwie dokonaną operację oraz za
nadzwyczaj troskliwą opiekę, czązywaną mi po operacji ser-
deczne podziękowanie składa
MIRLA BINSZTOK.

MAISON HYGIENA

Aleja Wolności № 1.
Duży wybór swetrów i bielizny wełnianej dr. Jaegera
pończochy, skarpetki, rękawiczki
PO BARDZO NISKICH CENACH.

מאנופאקטור = געשעפט

M. A. LASTMAN ALEJA 5
tel. 11-91

עמפֿעהלט אויפֿן קומענדען הערבסט און ווינטער - סעזאָן
פֿאַר דאָמען און הערן אַ גרויסען אויסוואָהל פון אָלערליי
מאָנופאָקטור-סחורות צו קאַנקורענץ-פֿרייער.
די נייעסטע ענגלישע מוסטערן.

Współpracownicy, p. Jadwidze Faszcak
z powodu przedwczesnego zgonu Jej Siostry
b. p. HELCI
wyrażają szczerzy żal i współczucie
Dyrekcja i Personel Biurowy
f-my Horowicz i S-ka.

Współpracownicy, p. Bali Faszcak
z powodu przedwczesnego zgonu Jej Siostry
b. p. HELCI
wyraża szczere współczucie
F-a Ickowicz i Gutterman.

Współpracownicy, p. HANCE FASZCZAK z powodu
przedwczesnego zgonu Siostry Jej
b. p. HELCI
składa wyrazy głębokiego współczucia
Fabryka wyr. skórzaných i metalowych
B-CIA LIBERMAN, Fabryczna 1—3.

— איך — ענטפערט מיר א יוד מיט
בעברילס אריינען און א געשוירען
בערדלי — האָב געבאַטען, אָז מיינע
קינדער, וועלכע זענען אין ארץ ישראל
זאָלען זיין געוונד און ס'זאָל
זיין חס ושלום נישט געשעהן קיין אומ-
גליק, איך — דערזעהלט ווייטער דער
יוד — האָב פון מיין געבען שוין רע-
זיגנירט, איך זעה שוין נישט דאָ פאַר
מיין אַזעלכעס, וואס זאָל קאָנען פאַר-
אויסען מיינע עלטערע יאָהרען, האָב
איך געשטרעבט מיט אלע מיינע כחות,
ס'האָב פשוט מיר געשטעלט פאַר אַנ-
אָיפנאָמע, אָז מיינע קינדער זאָלען האָ-
בען פאַר זיך א צוקונפט, האָב איך
געאַרבייט, אָגעזשטאַרט און געגעבען
מיינע 2 זיהן און איין טאָטער אויף
העבאות קיין ארץ ישראל, זאָלען זיי
באַשט האָבען א צוקונפט, גלויבט מיר,
ס'טוט מיר זענען וועה, וואס איך מוז
זיין פונדערווייטענס פון מיין פלייש
אין בלומ אָבער איך האָב געהאַט א
טויטעס, אָז זיי, מיינע טייערע קינדער —
לעבן, וועלען זיך אויסאַרבייטען א צו-
קונפט און דערצו נאָך אין אונזער אלט
לייבליכע און פאַקטיש האב איך פון

עם אצלכע מעשות האט מען זיך
דערצעהלט און דער פיר מיין יאונג

ווי אזוי יודען בעשיצען זייערע דערפער און שטעט

א בריק פון ארץ ישראל

ס'י. שפילגעלמאן

אלע טיילען פון דער יודישער בע-
פעלקערונג אין פאלעסטינא זעהן פאר
זיך איצט נאר איין אויפגאבע: בעשי-
צען די פאזיציעס פון יודישען ישוב.
די פראגע איז, ווי אזוי זאל מען
ברענגען דעם גאנצען ישוב צו אקטי-
ווער בעטייליגונג אין אים דעם דאזיגען
קאמף, אז יעדער יוד, וואס לעבט אין
לאנד, זאל פאקטיש אנטהאלטן געהערן
אין איהם, זאל אליין זיך שטעלען אין
די רייען פון די קמפער, אדער ווע-
ניגסטענס בעטייליגען זיך מיט געלד.

אויף דעם איז ארויס דער רוף
„כופר הישוב“, די אויסלייזונג פון דעם
יודישען ישוב, מען דארף מאכענדיגער
אלע יודישע אריינאויסער אין לאנד
צו דירעקטער בעטייליגונג אין דעם
שווערן קאמף אין וועלכען מיר שטע-
לען.

לויט דער געאגראפישער לאגע, איז
דא די יודישע בעפעלקערונג איינגע-
טיילט אין צוויי טיילען. עס איז פער-
האלב אין יודישען ישוב א פראגמאנט
מענטשן, וואס שטעהן ווי מען זאגט,
אין פריער; און א טייל פון ישוב,
וואס געפינט זיך הינטער דעם פראגמאנט
און לעבט זיך מעהר-וועניגער זיין
נארמאלען, געוועהנליכען לעבען.

די קליינע ישובים זענען אונאויס-
הערליך אויסגעצויגן דער געפארהר,
מען זאל זיי איבערפאלען, מען זאל
פון פריער קומען און שטעלן, מען
דארף יעדע נאכט בעוואכען דאס
דארף, מען קען נישט אויסהאלטען א
געווענענע וואך-מענטשן וואס זאלען
בלויז היטען און נישט ארבייטען.
פערשטעט זיך, אז עס זענען פער-
האלב אויך ספעציעלע וועטער, ביי
וועלכע די וואך איז זייער גאנצע אר-
בייט. דאס זענען די מיליך, וואס
האט געוועהר און פיהרס אדורך די
ארייטע אבער די צאהל פון אים די
מיליטארישע איז נישט גענוג. יעדעס
דארף האט געוועהר געוועהר פון
דער האנט און קען זיך בעוועגן פאל-
דערמיט אין יעדען נויטיגען פאל,
אבער עס פארדערן זיך דאן מענטשן.
און ווער זענען דאס די מענטשן?
טאקע די זעלביגע, וואס ארבייטען
שווער א גאנצע טאג אין פאלד און
אין גארטען.

די אנטפאלען זענען גאנץ אפגע-
יפער נאכט דארף מען שטעלן איהם
דער וואך. און אזא צושטאנד האלט
שוין אן דאס דריטע יאהר. און דער
פאנדיטויס נעמט אן אלץ נייט פאר-
מען. דאס דארף שטעהט אין די פער-
שטע פראגמאנט, און ער פארדערט
הילף. און די שטאט זאל זיך קענען
האלטען, מוז דאס דארף בעפעלקערט
ווערען, די שטאט איז בעפעלקערט
צו געבען הילף.

טעג, וואס מיר רומען „מימים ההם...“
ושרמרתם את נפשתיכם...
איז א מצוות עשה מן התורה. מען
עמיצען זיין ווי שלעכט צו לעבען אויף
דער וועלט, וויל ער דאך לעבען, און
טאמער איז עמיצען שוין יא אויפגע-
לייגט זיך צו געווענענען מיט'ן בינאמאל
יאהרען, וויל ער אויך שטארבען אויף
זיין אייגען בעט און נישט פאלען פון
א מעסער, וואס ווערט געציילט דורך
א ברודיגע האנד פון א כליגאנץ.

האבען זיך יודען טאקע אפגעשלא-
סען פון צו געהן אין ארבעט אין גאס
אריין און נישט נאר בלויז אין גאס,
נאר אויך אין די קינאס און אין טע-
אטער, כדי מקיים צו זיין דעם „ושמ-
רתם את נפשתיכם“.

דער יודישער פאלד, וועלכער איז א
פאלק פון רוחניות, געהט נישט אין
שעק, נאר ער זוכט גייסטיגע שפייז.
דער פרימער איז דער שוהל אין בית
המדרש און דער פארטענערטער
אין סעאטער אדער אין קינא. ווען
דאס געהן אבער אין די אויפגעבונדע-
מאנטע פאקומות איז פערבוינדען מיט
סכנות-גופות, רעזיגנירען ער באדאי-
פון צו געהן אין ארבעט.

אז דא ברענגט שטארק פאר דער
שטאט-קאסע איז מעהר ווי זיכער,
דאס איז אבער נישט אונזער שולד,
ווייל מיר יודען כאטש אונזער לעבען
זייערען פאר דעם יודישען ישוב.
פערשטעט זיך, אז עס זענען פער-
האלב אויך ספעציעלע וועטער, ביי
וועלכע די וואך איז זייער גאנצע אר-
בייט. דאס זענען די מיליך, וואס
האט געוועהר און פיהרס אדורך די
ארייטע אבער די צאהל פון אים די
מיליטארישע איז נישט גענוג. יעדעס
דארף האט געוועהר געוועהר פון
דער האנט און קען זיך בעוועגן פאל-
דערמיט אין יעדען נויטיגען פאל,
אבער עס פארדערן זיך דאן מענטשן.
און ווער זענען דאס די מענטשן?
טאקע די זעלביגע, וואס ארבייטען
שווער א גאנצע טאג אין פאלד און
אין גארטען.

די אנטפאלען זענען גאנץ אפגע-
יפער נאכט דארף מען שטעלן איהם
דער וואך. און אזא צושטאנד האלט
שוין אן דאס דריטע יאהר. און דער
פאנדיטויס נעמט אן אלץ נייט פאר-
מען. דאס דארף שטעהט אין די פער-
שטע פראגמאנט, און ער פארדערט
הילף. און די שטאט זאל זיך קענען
האלטען, מוז דאס דארף בעפעלקערט
ווערען, די שטאט איז בעפעלקערט
צו געבען הילף.

איין רעם איז פערהאן א ציעל

(אויפ'ן ראנד פון די כליגאנישע אנטפאלען)

מרדכי קריפמאן

מיר ווייסען, אז יודען זענען די
בעסטע קאנינקטור-סחורה פאר אלעמען
און אלץ. מען האנדעלט מיט אונז אב-
הענגיג פון סעזאן און שטימונגען ביי
די נישט-יודישע פארטייען:
פאר איינעם זענען מיר א ציעל-
ברעם צו שטייגען אויפ'ן פאליטישען
לייטער, פאר'ן צווייטען - דער אנה-
מאמין, און וועלכען ער וואלט בכלל
נישט געקענט עקזיסטירען.

דעריבער שלאגט מען אונז:
ערב א מלחמה - דערפאר, ווייל
מיר ווילען מלחמה, אז ס'זאל זיין
א מלחמה און מיר זענען איינציג בלי-
טיג פארמאגן ערעכטירט אין א מלחמה
(סמאגאזשעווסקיס' לעצטע „ערפיני-
דונג“...)

נאך דער מלחמה-געפארהר דערפאר,
ווייל יודען זענען פאזיטיווע, פחדנים,
און פערשפרייטען דעפעסטיאן. מען
רורט אונז, ווייל מיר זענען קאמאניס-
טען, קאפיטאליסטען, בלוט-יונגער, קול-
טור-שעריגער, אויסנאכער, וואונדער-
קעס, נישט-פארדוקטיוו, פארטוישען
וכדומה.

געהן איינגענהאן, אויפשוויצען, אז
דאס איז נישט אזוי, וועט גארנישט
בעצוועקען. מיר האבען עס שוין גע-
טהון הונדערטער מאל און די שאלע-
טאנען לאבען זיך נאך אויס פון אונזער
נאיוויטעט.

איינס ווייסען מיר אבער זיכער
פאסט, אז מיר קריגען פעסט, מען
שלאגט אונז, מען שטעכט אונז מיט
מעסערס נור דערפאר, ווייל מען ווייסט,
אז מיר טארען זיך נישט פארטיידיגען,
און די אנטפאלער געלונגט מעהרסטע-
טייל צו ענטלויפען אומגעשטארבט.

דאס נוצט-אויס אין דער גאנצער
ברייט די פערעקישע כליגאנישע רייע.
געהט אין פייער. עס איז נישט קיין
מליצה, עס איז טאקע א פייער, מען
קען פאלען, עס טרעפט, אז מען פאלט.
עס איז א מלחמה פראגמאנט, יעדער ווייסט,
דאס אבער יעדער ווייסט אויך, אז
עס איז נישט קיין צייט פון אפהיטען
די „אייגענע הויט“.

און געגאנגען צום פראגמאנט זענען
מענטשן פון אלע קלאסען, בעזאמטע און
אנגעשטעלטע, דרוק-ארייטער ווי נא-
בעל ארייטער, ארכיטעקטארען און
דער ארטיסטן, דאקטוירים און אינזש-
ניערען, אויך דער קאמפאזיטער און
אנשטאט און סחור. און מען געהט אויף
אייגענעם חשבון, נישט מען ווארט מען
זאל דאך אויסהאלטען (פערשטעט זיך,
ווער עס האט). איך וויל אויך נישט
זאגען, אז אלע זענען דא העלדען,
אבער דער אמת איז, אז די מענטשן
זענען ווייט פון פחד, מען שיקט זיך
נישט אב פאר גארנישט.

איצט די יודישע בעפעלקערונג אין
אונזער שטאט גען קוועטן ראדיאס
פון דער פירמע „עלעקטריס“.
אז די דאזיגע גייטס איז כדאי צו
וויסען.

מען האט היי-יאהר גע'כל-נדרי-
גע'כל-נידריהוועט...
זייט מוחל, רבותי, וואס איך דער-
צעהל אייך ערשט איצט די סעשה,
מסתמא האב איך פריהער נישט גע-
קאנט, נאר כדי זי זאל פאר דער גע-
שיכטע נישט פארלוירען געהן, וויל
איך אייך זיך דערצעהלען כאטש א ביי-
סעל שפעטער.

דער פחד צו געהן אין גאס אויף
דער נאכט איז געווען גרויס. צו כל-
נדרי אבער מוז מען דאך געהן. טא-
וואס טהוט מען, האבען יודען פון די
ווייטע גאסען זיך איינגעארדענט
בנינים אין דערהיים. מען האט צו-
נויפגענומען שנים פון הויף און מען
האט געפארעט כל נדרי איינדרהיים.
א סך יודען, וועלכע האלטען, אז
זיי זענען גוטע בעל-תפילות (און וועל-
כער יוד האלט דאס נישט, אז ער קען
זיין א חזן...) נאר זיי קאנען נישט
צוקומען ווען ס'איז שנים כתיקנים צו א
ברעטל, האבען דאס מאל געהאט א
געלעגענהייט ארויסצווייזען זייערע
קענטנישען.
ביי יעדען אומגליק איז אויך פער-
האנען א שטיקעל גליק און אס מיט
דעם „גליק“ זענען געבענשט געווארען
מיט א סכה. דאגאנען די, וועלכע

בען עס געהט און דאס איז גענוג
געווען, אז ער זאל אריינגענומען ווע-
רען בכבוד גדול אין דער קריסטליכער
משפחה און געניסען פון אלע פרויוו-
לעגיסעס, וואס די מאכט האבען פאר
זיי געשאפען. די שטארקע דאגעגען
זענען געגאנגען שטאלץ און מוסיג
אויף קידוש-השם. און עס האט גע-
לוינט, שעהן און ערהאבען איז דער
טויט, ווען מען שטארבט פאר דער
אמונה, פאר א'אידעווע. וואויל איז
די, וועלכע זענען נישט קיין פחדנים
און האבען א גלויבען.

היינט איז אנדערש. היינט איז קיין
געטא שוין נישטא. מען ווייסט אבער
נישט, וועלכעם שטיקעל שטח ס'איז
פריי און זיכער מען זאל קענען דארט
רוהיג אדורכגען נישט צו פאלען א
קרבן אויפ'ן ארט אדער בלייבען א'נ-
אייביגער פאליקע. היינט איז דער
צייט פון סטראטעגישער פליה און
ראטען-משוגע, פון סעלעוויזיע און
ברוטאלער פויסט-פערלאנגט מען שוין
נישט פון אונז-שמד, נאר פולשטענדי-
גען אונטערגאנג. אבסאלוטע פערניכ-
טונג דורך אויסרייסען אונז מיט'ן
ווארעלע.

מען מוז זאגען דעם אמת, אז דער-
ווייל איז זי, אונזערע היימישע כו-
ליגאנעס, געלונגען דאס פארדיגע
שטיקעל ארבייט צו פערמירען א
גאנצע שטאט יודען אין די ד' אמות
פון דער אייגענער שטוב און אז מיר
זאלען נישט האבען וועגען וואס מעהר
צו רעדען ווי נאך וועגען דעם, וועמען
מען איז נעמען בעפאלען און צו-
שטאכען. גאנצע לעגענדעס אלס פרא-
דוקט פון דער פאניק-שטימונג-האבען
זיך שוין געשאפען אויף דעם געביעט
פון מסטער-שטעכעריי. ס'איז פערהאן
א ווערטיל, אז דער פחד האט גרויסע
אויגען, אז דער טייוועל איז נישט
אזוי שרעקליך ווי מען מאכט איהם. דאס
איז אפשר אמת אלס אלגעמיינער בע-
גריף, אבער נישט אין בעצוג צו אונז
יודען, אז מוסאליני אדער היטלער
פאלען מיט'ן שווערדל איז עס טאקע
נישט מעהר ווי א סטראשונקע, אבער
אז ס'זייען פאלעט מיט'ן מעסער-
איז עס שוין טאקע נישט קיין סטרא-
שונקע, נאר ער וועט עס מיט דער
גאנצער אכזריות אראפלאזען איבער'ן
יור'ס פלייצעס. מיר ווייסען עס, ווייל
מיר פיהלען דאס אויף אונזער הויט.

אויב דאס איז זייער ציעל-האבען
זיי דאס דערגרייכט שא, שטיל, אהן
געוואלד, אהן סטארארעם און זיך אין
א רהינגער, פרידליכער צייט, ווען
ס'קומען נאך דערווייל נישט פאר קיין
וואלדען, קיין צוואנגסמאכערען, קיין
אויספאלגען, קיין מלחמה אדער א'נ-
אנדערע אקציע.

מיר קענען זיך אבער פערזיכערן.
אז אויך די לעצטע ווערע, ערפיני-
דונג' וועלען מיר איבערלעבען און
דאס גאנצייגען צו די שווארצע,
טרויריגע בעפעלעך אינ'ם שטאטי-
שען פאסט.

וואוינען אויף די ערשטע און צווייטע
שטאטען צו 5-6 צימערען, האבען
אפילו נישט א טראכט געטהון, וועגען
זיך פערזארגען מיט א סכה, נישט
אויפ'ן הויף און נישט אויפ'ן באקלאן
אפילו.
מיין בעגלייטער, האט געפרעגט א
קלאק-קשיה: מה, פארוואס-זאגט ער
-זאגען דווקא נאר די ארימע יודען
מקיים צו זיין די מצוות און זענען
זיך זאגאר מוסרי-נפש דערפאר און די
רייכע יודען ארט עס ווי דעם פאר-
איהריגען שניי און נאך האט מיין
נאזאיווער בעגלייטער געפרעגט: מה
פארוואס, אויב די ארימע זענען אזוי
נוהר אפצוהיטען די מצוות פון דער
תורה, טא פארוואס איז זיי אזוי
שלעכט, אינדערייט, ווען די רייכע
די פארטענערטע, וועלכע לאכען
פון דעם אלעם, איז נאך גוט, די אל-
טע קשיה פון צדיק וועל דו רשע
וטוב לו.

געה שוין, געה שוין-האב איך
מיין פריינד געענטפערט-קלוגערע פון
דיר. (דאס איז נישט משמע או מיין
בעגלייטער איז א שוטה...) האבען
שוין די דאזיגע פראגע געפרעגט און
עס האט זיי אויך קיינער נישט גע-
ענטפערט. אזוי איז עס און פערטיג.
עס פיהרט זיך שוין אזוי מקדמונים...

לויטן

פערשטארקטע פאטראלען אויף די היגע גאסען

דער מיטאיינענטימער פון דער הי-גער פאפיר-פאבריק, ראטמאן פון דער האנדלס-קאמער אין סאטמאר, פארעמט פון דער ארטיגער אבטיילונג פון, זשוב"ד, יוליוס שליכער האט בעקומען א גאלדענעם פערדינסט-קרייץ פאר זיינע לייסטונגען אויפ'ן פראפע-סיאנעלען געביט.

פון י. ט. ס. פ. מ. מ. ב.

דער באקאנטער פאטראלער פון דער הי-גער פאפיר-פאבריק, ראטמאן פון דער האנדלס-קאמער אין סאטמאר, פארעמט פון דער ארטיגער אבטיילונג פון, זשוב"ד, יוליוס שליכער האט בעקומען א גאלדענעם פערדינסט-קרייץ פאר זיינע לייסטונגען אויפ'ן פראפע-סיאנעלען געביט.

א בלימעל-טאג לטובת דער "עזרה".

קומענדיגן דאנערשטאג קומט פאר אונז א באזונדערע טאג לטובת דער "עזרה". פארעמט פון דער ארטיגער אבטיילונג פון, זשוב"ד, יוליוס שליכער האט בעקומען א גאלדענעם פערדינסט-קרייץ פאר זיינע לייסטונגען אויפ'ן פראפע-סיאנעלען געביט.

שעהנער טאג פון א היגער וועטער

די כעמישע וועטער, סענסטאג האט אין צוזאמענהאנג מיט דער יעצ-טיגער אקציע לטובת דעם היגען יודי-שען שטיטל בעלאפען צו שפענדען 5 פראצענט פון אומזאץ אין דער צייט פון 15 אקטאבער ביז 31 טען דעצעמ-בער ה. י.

היינט - רעד פראצעס פון מאריא יונג

דערמאנדיגט איהר מאן, מיטשטיטלע, אייגענטימער פון דער קאמפאניע "ראמא".

וועלכע האט דוקא געוואלט און נישט

בעקאנט ווערן קיין צווייטע מארגענא-דיטריך - האט ריכטיג אהערגעגעבען פאר די העללע מעל. דא האבן אפגעלאזט נישט שטייט די פאליציע אויפ'ן ארט, ווא-דע זענען זיי געווען אויפ'ן ארט, ווא-רום אועלכע זענען זיי אין טאג-טעג-ליכע לעבען, אזוי רעדען זיי, אונזערע פאליציע פאליציע. עפס אנדערש איז, ווען מען הערט פאליציע ווערטער אין אונזערע פאליציע, וואס דאס איז עס געפאלען. י. גרינהויז אלס דירעקטאר איז גע-ווען זעהר גוט. אויך נישט שלעכט זע-נען געווען י. קערמאן, גאנץ וויי, רייזע צעמאן, שפאט בלאכער און אנד. די אפערעטע, וואס איז אונזערע מכל-סוב, מיט א שלל געזאגט-נומען, ענטשפערענדע דעקאראציעס, שעהנע מאזיק און געלונגענע סעקסטען - אמי-זירט, וויילט גוט דעם עולם, וועלכער האט דערפאר די ארטיסטען בעשאנקען מיט ווארעם אפלאדישע מענטשען.

מ. ק.

אין קאצען די עפונג פון די מוחישיש דערגענונגס-קאמטע

שוין אין קאצען קומט פאר די עפונג פון די דערגענונגס-קאמטע פאר סוחרים און האנדלס-אנזעכעלעכע, וואס זענען ארגאניזירט געווארען ביים סוחרים און פאבריקאנטען-פעראין אין טשעכאסלאווא. איינשרייבונגען ווערען אנגענומען ביז 15 טען ד.ח. און נאכ'ן דאזיגען טערמין וועלען קיין שום א-מיר ווערען אינפארמירט, האבען די דאזיגע קארטען אינפארמירט, האבען פערשטענדיקען אינפארמירט, אין די מוחישיש קרייזען און איבערהויפט אין די קרייזען פון די האנדלס-אנזע-שטעלעס - איז דעריבער נישט קיין וואונדער, וואס דער צומאס פון קא-דידאטען איז א גרויסער און די ליי-טונג צווייפעלט, צי אלע אייגענע-רע-נע וועלען קענען צוגענומען ווערען. אין זייער אייגענעם אינפארמירט דא-פאר דעריבער אלע האנדלס-אנזע-שטעלעס אויסגעזען דעם פערלענדעטען טערמין פון די איינשרייבונגען - ביז 15 ד.ח. - און זיך נלייך פערשרייבען.

גרויסע פערמאניטעט-רונג צום מכבי-כא

דער כאר, וועלכער איז געשאפען געווארען ביים י.ט.ס.פ. "מכבי", ענט-וויקעלט זיך זעהר שעהן און האט ארויסגערופען א גרויסע פערמאניטע-ט-רונג צווישען די היגע מעלאמאנען. דער בעסטער בעווייז איז דער פאקט, וואס אליין פון זיך וועלכע שטראמען זינגער און קומען גערן אויף די פרא-גען.

אויף די לעצטע צוויי פראגען איז פראג. ראזעווייז צוגעטרעטען צו גאר-מאלער ארבייט, אנהויבענדיג איינשט-דירען מיט'ן כאר א פערעכטיג יודיש-ליד. די זינגער און זינגערעס זענען פון דעם ליד געווען צופרידען ביז גאר און עס האט זיי גארנישט געלונגט צו פערלאזען דעם זאג.

היט דיין געזונד!

דער היגער יודישער טורן - און ספארט - פעראין, "מכבי" ארגאניזירט גימנאסטישע קארטען און ספארט איבונ-גען פאר דאמען און הערן אונטער דער לייטונג פון די קאמפאניע-אני-סטורקאטור, אפגעלאזענען פון איי-סטוטט פאר פאליציער ערציהונג ביים יאגעלאנער אנהויבענדיג אין קראקא-מגר. אנהויבט היטנער און מגר. לע-פאלד פערעברעג.

די איבונגען וועלען פארקומען אין פערעכטיגען גימנאסטישען זאג פון יודי-שען גימנאזיעס. די איבונגען פון דאמען וועלען פארקומען ביים אקאדעמאניע-מער פון מוזיק. די צאהל אנהויבענדיג איז א געזונטענע. אינפארמאציעס און איינשרייבונגען אין סקערעכאריאט פון "מכבי" יעדען אווענד און אין קאנצלעאריע פון יודישען גימנאזיעס פון 5-6 נאכמיטאג.

קאמיונ. פערלאזן האט דאס אין דער אויבערמאנער אפערעטע

אויסגעמיטען און דאס איז טאקי דער פלוס פון דער זאג. ס'זענען אפילו פעהרן און דא אייגענע אפזעכע-מ-ענטען, אבער זיי זענען אזוי יום-קרעט, אזוי קורץ (און אויך מייסטער-האפט אויסגעפיהרט דורך "לאג פאל-מאן), אז מען פערעכט זיי באלד און ווערען נישט בעמערקט אין דער גאנצ-קייט פון דער אפערעטע.

אויך איז דאס א נייעס, וואס דער מחבר האט זיך נישט אריינגעלאזט אין היסטארישע טעמעס אדער אנדערע שטאנציעס, נאר גענומען און ליכטער שפילענדיגער פארם אונזער יודיש-פאלישע טאג-טעליכקייט פון עמל-לעבען, אריינגעפאסט אקטועלע דיאלאגען, הארציגע לידער, געזינגען די אקציע פון לייזונגס-ביי... האל-וואנד און פערענדיגט מיט העפטיגע-נע.

מיר זעהען לאג פאל-מאן דאס ערשטע מאל אלס ארטיסט אין דער אפערעטע. מיר קענען זי אלס אויסגע-צייכענטע אינטערעסאנטערן פון

די האנריאטען צום סיים פון משענסטא-באווער קרייז

רעזולטאט פון דער נעכטיגער זיצונג פון וואהל-קאלעגיום

דער דאזיגער קאנדידאטען-ליסטע: אדאם בארדושינסקי פון ווילקאוויצק, וואצלאו פלאדאווסקי, דירעקטאר פון מלוכה'שען גימנאזיעס אין טשענסטא-כא, ראמאן ווארענסקי פון גראבובקא און פלעבאנעק פון קעליץ.

נעכטען איז אין לאקאל פון אונג-העניגקייטס-בנין אויף פאליאטיק גאס פארגעקומען א זיצונג פון קרייז-וואהל-קאלעגיום, וואס האט געהאט דעם ציעל צו וועהלען 4 קאנדידאטען צום סיים. לויט דער רייע געפינען זיך אויף

א פערשטעלער כלל

ווערען אויב אין דער רשימה פון די געווינסען פערמאניטעט נישט דער נומער. מען דארף געדולדיג ווארטען, ווייל מיט דער לאסטער רעגירט דער צופאל און קיינער קען נישט פארמאגט, וואס און וועמען עס איז בעשערט. דעם 19 טען ה.מ. הויפט זיך אן די ציהונג פון דער 1-טער קלאס פון דער 43 טער קלאסען-לאסטער. דאס הויפט-געווינסען בעטרעפט 100 000 זלאטעס און חוצות זענען פערמאנענע געווינסען צו שוועצט טויזענד זל, 25 000 זל, 20 000 זל, 15 000 זל, 10 000 זל, 5 000 זל. א.א.וו. עס איז אלאץ פעהרען וואס אויסצוקליבען. מען דארף אבער נישט פערעכענען, אז פאר צו שפילען און גע-ווינען דארף מען קומען פל האבען א צעטעל.

היט עס איז שוין ווייניג צייט פער-פליבען, דארף מען זיך צוויילען מיט'ן קויפען א צעטעל. בעזונדערס דארפען זיך צוויילען די וועלכע שפילען אויף א נומער, וועלכער געפאלט זיי, ווייל אונדזערער קען עס נאך ביי זיי אויסכאפען.

צו דער מארגענדיגער פארלעזונג פון לעא פונקעלשטיין

א קאלעקטאציע רוסם. עס איז דעריבער גאר קיין וואונדער נישט, וואס די היינטיגע פארלעזונג פון לעא פונקעלשטיין בפרט מיט א זאג אקטועלע טעמע, וואס גיט א קולטור-געשיכטליכען דורכשניט פון היינטיגער אייראפע, האט אין אלע קרייזען ארויסגערופען אונזערע פערמאניטעט-רונג. עס ווערט געבעטען צו קומען בע-צייטענס, ווייל די פארלעזונג העט זיך אנהויבען פונקטליך. די קליינע צאהל פערמאניטעט-איי-גאנגס קארטען צו בעקומען אין אלע פראפעסיאנעלע פערמאניטעט-איי-גאנג-טעק, קולטור, אלע 20 און אין ה' ריכטערס פרייזער אנטשטאלט.

די בעשפייונג-אקציע פון "טאז"

אנהויבענדיג פון נאך סוכות וועלען די קינדער בעקומען כעגליך א מיטגא-עסען. די אקציע ווערט געפיהרט דורכ'ן "טאז", ביי דער מיטהילף פון די יודי-שע גימנאזיעס, וויינשטאק שול, יודישע שולען און חדרים. די פערמאניטעט פון "טאז" רעכענט אויף דער מיטהילף פון דער גאנצער יודישער געזעלשאפט אין דער דאזיגער זעהר היכטיגער אקציע פאר'ן היגענע-גען יודישען קינד.

טעאטער-נאטיצען

(אפי מ'זעהט זיך) - אפערעטע אין 3 אקטען, פון יצחק פערלאז

יצחק פערלאז, א יונגער בעלאגאטער דיכטער, איז דער מחבר פון א גאנ-צער רייע יודישע פאליקס-לידער, וועל-כע ווערען געזינגען דורך ארטיסטען פון דער יודישער רעזידענץ אין קליי-קונסט-ביהע. ער איז אויך דער הייפט ליפערמאנט פון לאג פאל-מאן קאנצערטען-רעפערטאר, וועלכע הא-בען זיך שוין געפירט יודישע טעאטער-עולם קונה-שען געווען אלס גוטע און געלונגענע. זיינע ווערטער, זיינע לידער זייכענען זיך אויס דערמיט, וואס זיי זענען אי אקטועל, אי הארציג, אי פאליקסטימליך און טיילמאל אויך מיט א בולישע סאציאלע בעפארבונג, וואס טרעפטן תמיד אין פינטלע אריין. איצט האט דער מחבר אנגעשריבען א גאנצערעטע א.נ. "אפי מ'זעהט זיך". אויב איז האב נישט קיין שות, איז דאס, דאכט זיך, זיין ערשטלינג אויף דעם געביעט. מען מוז גלייך זאגען ביים אנהויב, אז דאס איז נישט קיין

יצחק פערלאז, א יונגער בעלאגאטער דיכטער, איז דער מחבר פון א גאנ-צער רייע יודישע פאליקס-לידער, וועל-כע ווערען געזינגען דורך ארטיסטען פון דער יודישער רעזידענץ אין קליי-קונסט-ביהע. ער איז אויך דער הייפט ליפערמאנט פון לאג פאל-מאן קאנצערטען-רעפערטאר, וועלכע הא-בען זיך שוין געפירט יודישע טעאטער-עולם קונה-שען געווען אלס גוטע און געלונגענע. זיינע ווערטער, זיינע לידער זייכענען זיך אויס דערמיט, וואס זיי זענען אי אקטועל, אי הארציג, אי פאליקסטימליך און טיילמאל אויך מיט א בולישע סאציאלע בעפארבונג, וואס טרעפטן תמיד אין פינטלע אריין. איצט האט דער מחבר אנגעשריבען א גאנצערעטע א.נ. "אפי מ'זעהט זיך". אויב איז האב נישט קיין שות, איז דאס, דאכט זיך, זיין ערשטלינג אויף דעם געביעט. מען מוז גלייך זאגען ביים אנהויב, אז דאס איז נישט קיין

WORLD-RADIO

świat w domu...

Posiadamy na składzie wszystkie rewelacyjne modele odbiorników

ELEKTRIT

Kadet, Kordial, Allegro, Fidelio, Eroica
oto piękna seria aparatów ELEKTRIT
na rok 1939. Uroczy ton. Luksusowe wykonanie.
Skrzynka o liniach opływowych.

Sprzedaz na wygodne spłaty miesięczne.

WORLD - RADIO

Inż. Br. Fligelman i S-ka
Spółka Kom.

N. M. Panny 24, tel. 25-75.

צום צווייטען מאל מיט „לאט” קיין א״י

איין נייע פאסאזשירען פון פערשידענע לענדער. דער עולם איז געקומען צו דער איבערצייגונג, אז עס איז טאקע בעסער צו פליהען איידער זיך שלעפען מיט א צוג אדער מיט א שיף... ארויס-געפליגן זענען מיר פון ווארשא 1 ביטאג, און שוין צומארגענס 4 נ. מ. זענען מיר געווען אין לוד, און בוקא-רעשט האבען מיר געענעכטיגט. יעצט ווער איך פון בעגליבסע קוועלען אינפארמאציע, אז פון קומענדיגען יאהר ווערט געפלאנט, אז די אַפֿעראַלאַנען קיין א״י וועלען געהן בלויז 1 טאג. אין דער פרייה וועט מען פערלאזן ווארשא און שוין נאך מיטאג וועט מען זיין אין לוד. פריהשטיק אין ווארשא-ווער, פיקאדילי און צווענדי-ברויט אין קארלאטאן אויף דער הערצל גאס אין תל-אביב... איז דאס נישט קיין חלום? „לאט” בענוצט זיך יעצט איבער-הויפט מיט די נייגעסטע אַפֿעראַלאַנער אַפֿעראַלאַנען, וועלכע מאכען אדורך 320-350 קילאמעטער א שעה. דאס זענען די נייגעסטע און בעסטע אַפֿעראַלאַנען. מיט אַפֿעראַלאַנען האט מאַיאָר מאַקאָווסקי דורכגעמאכט זיין רעקארד-פליה פון לאַס-אַנדזשעלעס קיין פוילען. א״י איז שעה, פערשטיג און איינ-דרוקספול. די רייזע מיט „לאט” גיט נאך צו מעהר צויער, אפילו אין די טעג גלוסט זיך נישט אוועקצומאהרען פון א״י אבער דער געדאנק, אז עס אַט וועסט אדורכמאכען די רייזע מיט „לאט”, גיט דיר די מעגליכקייט אַב-צורייסען די אויגען פון פערשטיגען לאַנד...

עס בענקט זיך נאכ'ן פערשטיגען תל-אביבער ים, נאך די שעהנע קאלע-ניעס, וועלכע ווערען געשאפען דורך אונזערע בעסטע קינדער פון אונזער פאָלק - חלוצים, און ווען איך וועל ווידער מאהרען קיין א״י, וועל איך פליהען מיט „לאט”, ווייל גאנץ פשוט: איך שטעל זיך מיר נישט פאר קיין בעסערע בעקוועמערע קאמוניקאציע.

י. פ.

די בעגליבסע

ווייניגאז ראָמאַנס

אין פילם

KRZYK ULICY

(La Maison du Maltais)

פילם, וואס האט געהירט דאס הארץ און געוויסען פון דער וועלט.

אָפּגעלעגט דער בלימעל - טאָג פון „תומכי-עניים”

דער בלימעל טאָג פון „תומכי-עניים”, וועלכער איז געווען בעשטימט אויף מיטוואך א' דחלה"מ סוכות איז צוליב טעכנישע סיבות נישט צושטאנדגעקומען. וועגען נאָהנטסטען טערמין וועט גע-מאלדען ווערען.

די שטאָדטשע אָנגעשטעלטע גרין-דען אָנײַגענעם אָרקעסטער

די אָנגעשטעלטע פון דער היגער שטאָדט-פערזאָנלעכקייט, געהן נאכ'ן ביי-שפילען פון אנדערע שטעט און וועלען אין דער נאָהנטער צייט שאַפן אַנײַגענעם אָרקעסטער.

צוזאַמענפאַהר פון די פּאָטערנער ערד-בעזיצער

אין די טעג פון 16 און 17-טען פאָרשונגעניק קומט פאר אויף דער יאָסנא-גורא א צוזאַמענפאַהר פון די פּאָטערנער ערד-בעזיצער, אָרגאַניזירט דורך דער געזעלשאַפֿט פון די פּאָטער-נער ערד-בעזיצער. עס ווערען ערוואַרט איינגע טויזענד פערזאָנען.

פערענדיגט דער שטרייך אין דער „לינען-אַבטיילונג פון „סטראָדאָס”

מאנאָטאָג אַרום 4 א זיגער נאכמי-טאָג איז פערענדיגט געווארען דער אָקופאַציע-שטרייך אין דער „לינען-אַבטיילונג פון דער פּאָטערנער-סטראָדאָס” און די אַרבייטערנס האבען פערלאָזט דעם פּאָטערנער-שטראָדאָס-פערנדיג די פערזאָנלעכקייט, אז די פּאָטערנער פון צוריק געווינען דעם פריהערדיגען סיסטעם פון פערמירטע צאָהלונגען וועט בעטראכט ווערען דורך א פּע-ציעלע קאָמיטע פון מיניסטעריום פאר עפענטליכען שוין מיט'ן אַנטייל פון אויסגעצייכענטע סאָלידיט אויף דעם געבייטע.

די אַרבייט אין דער דערמאָנטער אַבטיילונג וועט זיך היינט אָנהייבען נאָרמאַל.

נייער פּאַדפּאָדאָר פון קריין-גערביט

אלס פּאַדפּאָדאָר פון טשעכאָסלאָ-ווער קריין-גערביט איז נאָמינירט גע-ווארען ה' טאָדעאָוויטש קאָס, א זון פון הינען רעזענט און פּרעזענט פון טשעכאָווער קריין פון „אָנאָל”. פּאַד-קראָר קאָס האט שוין איבערגענומען זיין אַמט.

שרעקליכער טויט פון אַ האַלשינאָש

צוריקגעהערצט פון דער אַרבייט, איז דער גאַנצער פּאַדפּאָדאָר יאָן גאַרנאָ-רעק פון דאָרף-פּאַנאָנאָו, אויפ'ן 43 קילאָמעטער פון וויעלאָן, איז ער אַדורכ-געהענדיג דעם באָהן טאָר און נישט בעמערקט דעם אָנפאַהרענדען צוג, וועלכער האט איהם צושטעמערט אויף שטיקער.

KINO „EDEN”

פון שבת און ווייטער
דער מעכטיגסטער העלע-פילם!

MARCO POLO

מיטרייפֿענדע איבערלעבענישען פון אַ בעריהמעטען רייזענדען.

אין די הויפט-ראָלען:

גאַרי קאָפּער

און 5 טויזענד אנדערע אַרטיסטען.

שבת און זונטאָג האָלט 1 מיטאָג

DZIEJE GRZECU

אויפ'ן שוועל פון אַ נייער ווינטער-הילף-אַקציע

מען נאָכשטעלניק ריכטיק. די ווינטער-הילף-אַקציע וועט זיך אָנהייבען דעם 1-טען ליסטאָפֿאר און וועט אַרומנעמען 3 טויזענד משפּחות, וואס צעהלען אַנײַער 10 טויזענד פּער-זאָן. די אַקציע צו דערנעהרען די שול-יונגער וועט זיך אָנהייבען איבער-שפּעטער. די נאָרמאַלע פון בעשטייערן זיך לטובת דער ווינטער-הילף-אַקציע וועלען היי-נאָהר זיין וואַרשיינליך די זעלבע וואס אין פּערזאָנלעכע יאָהר מיט דעם אונטערשיד, אז דער קאָמי-טעט וועט זיך בעמעהען, אז די צאָה-לער זאלען זיך בעשטייערן פון אלע זייערע הכנסה-קוועלען.

ס'איז צו ערוואַרטען, אז די בעפעל-קערוג וועט ערפילן איהר בירגערלי-כען פליכט און אזוי ווי אין פּויריגען יאהר זיך בעשטייערן לטובת דער ווינטער-הילף-אַקציע.

די וועלכע האָבען רעדגרייכט פּאַפּולאַרי-טעט און עשירות

זיי זענען צוריקגעפאָהרען אהיים צו-פרידענע און ברכוש גדול. פון איין זייט האט זיי געטריבען דער דאָנג פון צעמאַציגלע פּערזע-ניגענט, פון דער צווייטער זייט - די האָטונג צו רייך ווערען. זיי האבען פּעראייניגט די העלדישע אַמביציעס מיט ריין פּוהרישע אַספּיראציעס און זיי האבען אזוי ארום ענטוויקעלט די מאָ-דערנע ווירטשאַפֿט.

די לאַגע האט זיך אבער געענדערט, עס האט זיך געענדערט די לעגענדע פון העלד-סוחר און זיין פּלאַץ האט פּערנומען דער סוחר ווי מיר זעהן איהם היינט מיט אלע זיינע מעלות און חסונות.

היינט א יונגער און מעהיגער מענטש, נישט פּערזענענדיג זיינע טאָג טעגליכע אַרבייטען געדענקט אויך וועגען זיך בעזארגען מיט אַ לאַסערע צעטעל. ער ווייט, אז די ציהונג צו דער ערשטער קלאַס פון דער 43 טער טעריע הויבט זיך אָן דעם 19 טען ה. מ. און אָן די לאַסערע קען איהם ברענגען פּיעל פּאַפּולאַריטעט, גליק און רייכטום.

I znów!!!
padło u nas zł. 25.000
na Nr. 89.385

Szczęśliwe losy do 1 kl. 43 loterii już są do nabycia w kolekturze

S. Haffka i S. Borzykowski

Aleja 2, tel. 19-13.

נאָמינאַציע פון געו. דעפוטאַט דאָס איבערגעבען אַנײַגענעם פאַר דער אַרמעע

זונטאָג, דעם 16. ד. ח. וועט אויפ'ן פליה-פּלאַץ אין קאָפּעלין פארקומען דאס איבערגעבען דער אַרמעע אַנײַגענעם פאַר דער וועלכער איז געקויפט געווארען פון די שפּענדונגען פון די אָנגעשטעלטע אַר-בייטער פון דער פּירמע מאָדעשע-האַנדלעך, צו וועלכער עס געהערט אויך די הויפט אין ראָקאָו.

דער געו. דעפ. ד״ר בילאָוואָוסקי פון טשעכאָסלאָו, וועלכער איז זינט עטליכע יאהר הויפט-דאָקטאָר פון דער בעלסקער אַפּעוועטשעלניצ, איז נאָ-מינירט געווארען אלס קאָמיטאַר פון די איבערזעטשעלניצעס אויפ'ן טאָג פון צוריקגעקומענעם שלחציען פון דער צווייטער זייט אָנאָ.

